

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')**

ΠΕΜΠΤΗ 12 ΜΑΪΟΥ 2011

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δεν έχω ακούσει πιο θλιβερή φράση από το «Έχω χρόνο και δεν έχω άνθρωπο να μιλήσω», δηλαδή έχω στο κινητό μου δωρεάν χρόνο ομιλίας, που πρέπει να τον εξαντλήσω. Στα μαγαζιά και στα λεωφορεία, μες στο ασανσέρ, στις δημόσιες υπηρεσίες, στο πεζοδρόμιο, στο καφενείο, οι άνθρωποι μιλούν **ακατάπαυστα...** και συνήθως για το τίποτα.

Το πρωί μιλούν κυρίως για τις δουλειές τους. Για πωλήσεις, δικογραφίες, υδραυλικά, φορολογικά. Όλο το βαγόνι ένα κινούμενο γραφείο. Αρκετοί δίνουν οδηγίες στους συνεργάτες τους, διαπραγματεύονται, τσακώνονται, φωνασκούν, αδιαφορώντας για το ακούσιο ακροατήριό τους. Δεν είναι επιβάτες αυτοί, είναι εργαζόμενοι, είτε μισθωτοί είτε αυτοαπασχολούμενοι. Και το δικαίωμα στην εργασία είναι ιερό. Το δικαίωμα στην επικοινωνία είναι επίσης ιερό, όπως τουλάχιστον προσπαθεί να μας πείσει η διαφήμιση.

Καθώς μεσημεριάζει, έρχεται η ώρα των οικογενειακών και των αισθηματικών. Το περίεργο είναι ότι οι κινητοί τελάληδες δεν **εξωραΐζουν** τις εμπειρίες τους, αλλά συχνά τις περιγράφουν με μελανά χρώματα, καθώς μιλούν για τον γιο που έμεινε στην ίδια τάξη ή τον φίλο που τους πούλησε.

Τα ριάλιτι¹ υποχώρησαν από την τηλεόραση και κατέκλυσαν την πραγματική ζωή. Όλοι συζητούν όλα, **ενώπιον** όλων, χωρίς φραγμούς και αναστολές. Τα σχολικά, τα μαγειρικά, τα προσωπικά. Μόνον που στα τηλεοπτικά ριάλιτι υπάρχει ένα είδος επιβεβλημένης συλλογικότητας. Στην εκτός οθόνης ζωή, ο καθένας είναι παίκτης και σκηνοθέτης του ατομικού του ριάλιτι, στο οποίο δεν προβλέπεται διαδικασία ψηφοφορίας και αποχώρησης.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ-Δ'ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Σπάνια κάποιος που δέχεται μια κλήση σε δημόσιο χώρο χαμηλώνει τη φωνή του, φέρνει την παλάμη μπροστά στα χείλη, δείχνει μια στοιχειώδη συστολή. Οι περισσότεροι τσιρίζουν, ίσως γιατί η τηλεόραση μας διδάσκει «να περνάς καλά» και «να είσαι ο εαυτός σου». Και το «είμαι ο εαυτός μου» σημαίνει ότι είμαι ο άρχοντας του μικρού μου σύμπαντος. Είναι αυτονόητο ότι αυτός ο παροξυσμός της επικοινωνίας είναι ταυτόχρονα και η ακύρωσή της. Το κλασικό αξίωμα «γράφω πολλά, γιατί δεν έχω χρόνο να γράψω λίγα» γίνεται «μιλάμε πολύ, γιατί δεν έχουμε τίποτα να πούμε». Η δημόσια εξομολόγηση δεν είναι δείγμα άνεσης, αλλά κοινωνικού αυτισμού². Δεν μιλώ «με» τους άλλους, αλλά «μπροστά» στους άλλους – και μιλώ για τον εαυτό μου, για τα ποικίλα τίποτα της καθημερινότητάς «μου». Οι άλλοι απλώς δεν υπάρχουν, είναι απρόσωποι και αόρατοι, όπως οι τηλεθεατές.

Η τηλεόραση και η τεχνολογία **συμβάλλουν** στη διαμόρφωση νέων ηθών, όπως συμβάλλουν και οι άλλοι – και ίσως πολύ πιο **καθοριστικοί** – παράγοντες. Καθένας θεωρεί φυσιολογικό να αυτοαποκαλύπτεται και να εκπέμπει την προσωπική του ζωή σε κάθε τυχαίο δέκτη.

«Η κόλαση είναι οι άλλοι », είχε πει ο Σάρτρ. Ποιοι άλλοι; Η κόλαση είναι ένα υπερτροφικό, ανασφαλές και αρπακτικό εγώ.

Μαριάννα Τζιαντζή. Από τον ημερήσιο τύπο (διασκευή).

-
1. ριάλιτι: τηλεοπτική εκπομπή στην οποία καλούνται να εκθέσουν τα προσωπικά τους προβλήματα καθημερινοί άνθρωποι, συχνά εξευτελιστική της ανθρώπινης προσωπικότητας.
  2. αυτισμός: ψυχοπαθολογική κατάσταση του ατόμου που αποκρούει την επαφή και επικοινωνία με τους άλλους και την πραγματικότητα.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ-Δ'ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

- A1.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

- B1.** Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 60 - 80 λέξεων το περιεχόμενο της φράσης: «μιλάμε πολύ, γιατί δεν έχουμε τίποτα να πούμε».

Μονάδες 12

- B2.** Να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη στις παρακάτω φράσεις:

«Δεν έχω ακούσει πιο θλιβερή φράση»

«οι κινητοί τελάληδες δεν εξωραΐζουν τις εμπειρίες τους, αλλά συχνά τις περιγράφουν με μελανά χρώματα»

Μονάδες 6

- B3. α)** Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ακατάπαστα, εξωραΐζουν, ενώπιον, συμβάλλουν, καθοριστικοί. (Μονάδες 5)

β) Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις να σχηματίσετε μία πρόταση. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

- B4. α)** Με ποιο τρόπο αναπτύσσεται η τέταρτη παράγραφος του κειμένου: «Τα ριάλιτι υποχώρησαν [...] ψηφοφορίας και αποχώρησης». (Μονάδες 4)

β) Να βρείτε στο κείμενο τρεις περιπτώσεις μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. (Μονάδες 3)

Μονάδες 7

- Γ1.** Το κινητό τηλέφωνο έχει γίνει πλέον αναπόσπαστο στοιχείο της ζωής μας. Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα να αναπτύξετε τις απόψεις σας για: α) την υπέρμετρη χρήση του κινητού τηλεφώνου στην εποχή μας και β) τους τρόπους με τους οποίους αυτή επηρεάζει την καθημερινότητα των ανθρώπων. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**